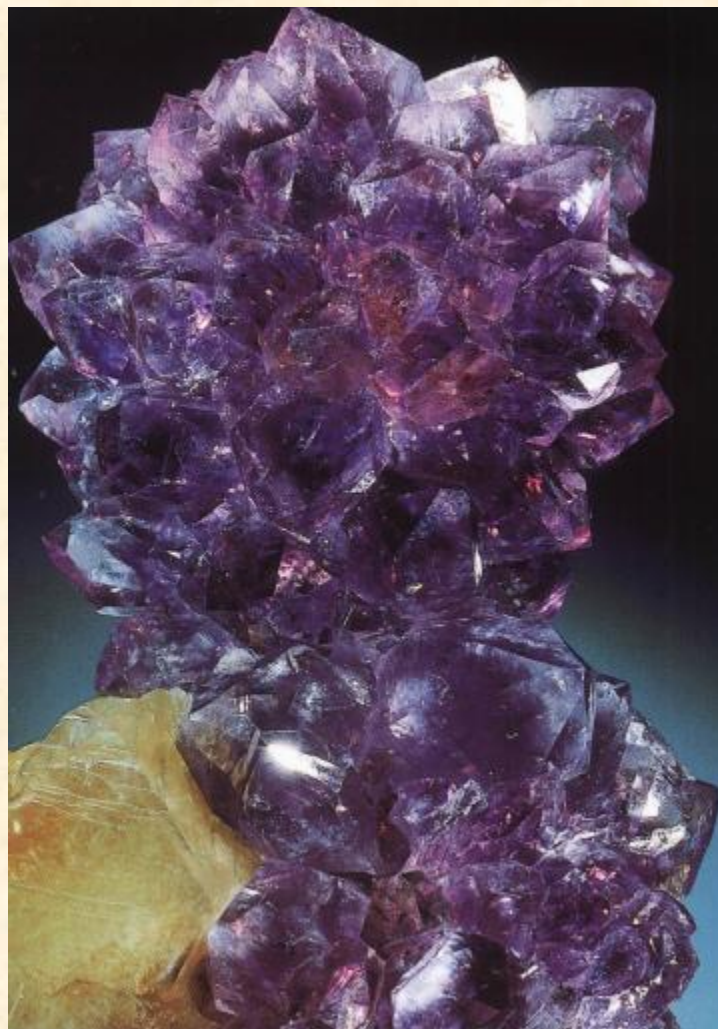

Skąły budujące Ziemię

Minerały

Minerał – pierwiastek lub związek chemiczny powstały w przyrodzie w sposób naturalny, jednorodny pod względem chemicznym i fizycznym. Minerały w większości mają budowę krystaliczną.

Minerały

Erytryn – kwiat kobaltowy

Minerały

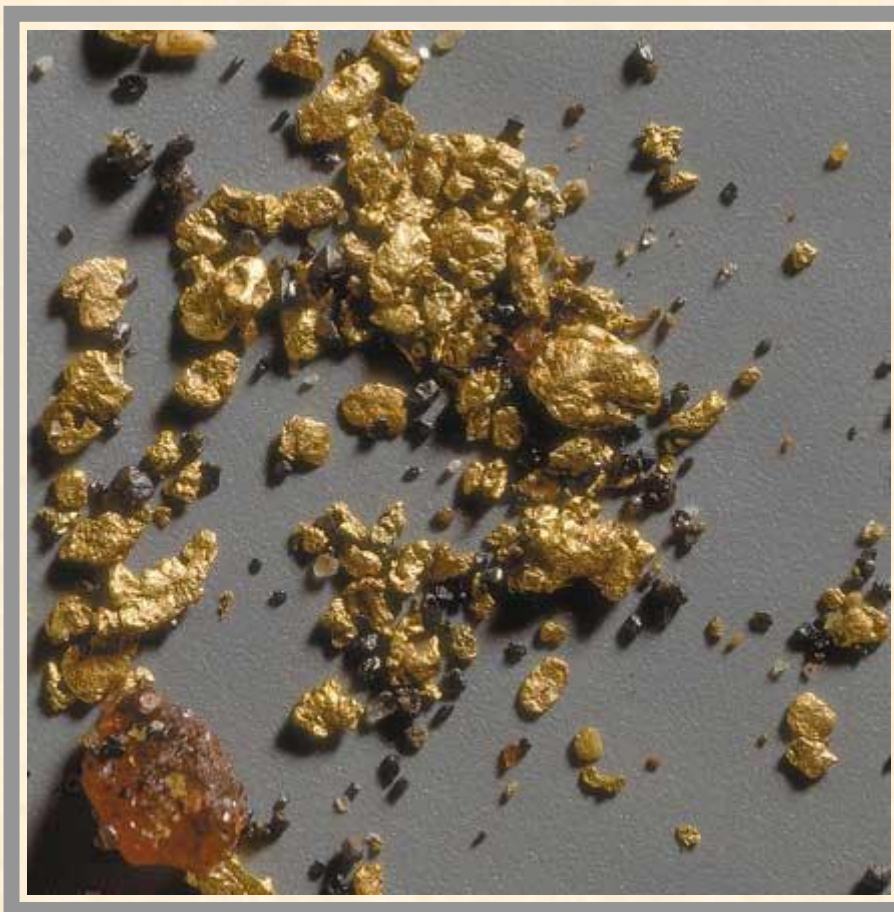
malachit

Minerały

piryt

Minerały

złoto

Minerały

granat

Minerały

Azuryt

Minerały

Ametyst

Minerały

Na świecie występują też
substancje mineralne (ciała niekryształiczne)
takie jak:

- bursztyn
- ozokeryt (wosk ziemny)
- ropa naftowa
- gaz ziemny

bursztyn

Minerały

Minerały rozpoznajemy według
charakterystycznych właściwości fizycznych:

- ❖ gęstość
- ❖ barwa
- ❖ twardość

Minerały

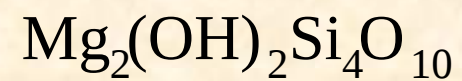
Do rozpoznawania twardości minerałów
służy **skala Mohsa**.

Jest to dziesięciostopniowa skala,
którą wyznaczają minerały wskaźnikowe.

Twardość minerałów w skali Mohsa

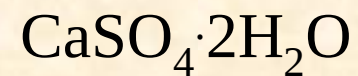
1. Talk

Twardość minerałów w skali Mohsa

2. Gips

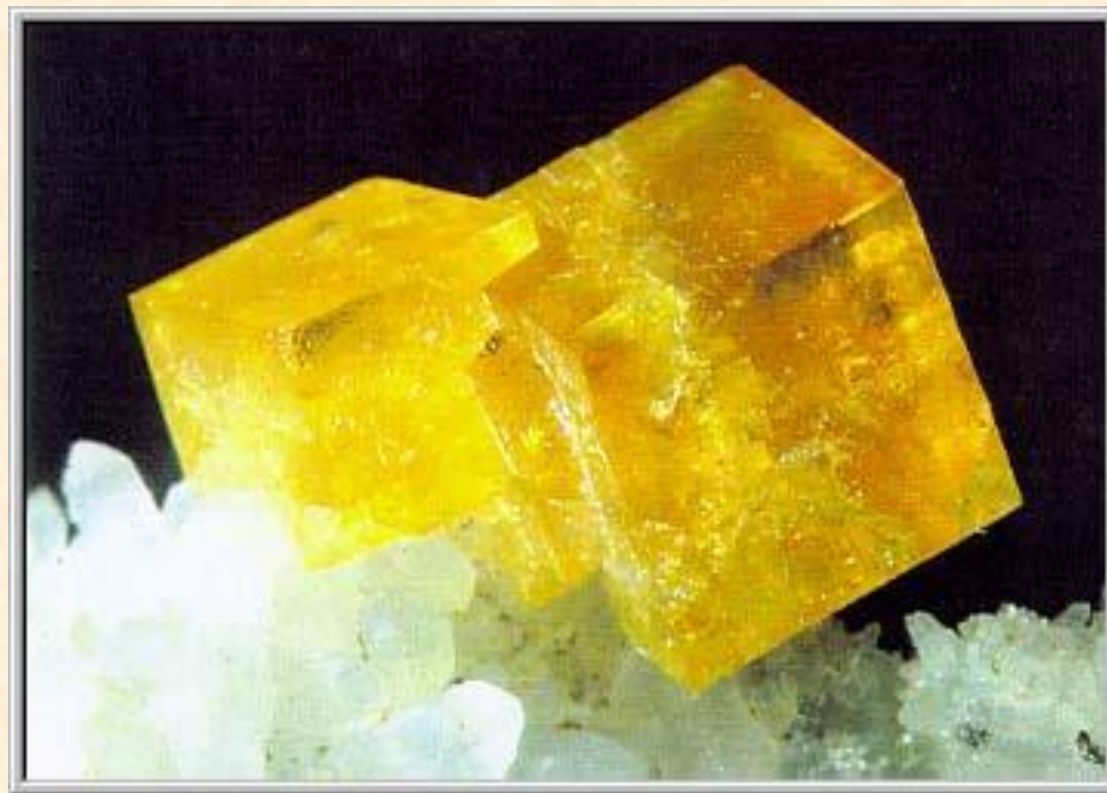
Twardość minerałów w skali Mohsa

3. Kalcyt

Twardość minerałów w skali Mohsa

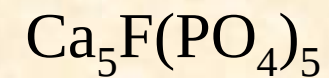
4. Fluoryt

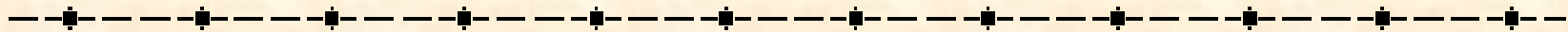
Twardość minerałów w skali Mohsa

5. Apatyt

Twardość minerałów w skali Mohsa

6. Ortoklaz

Twardość minerałów w skali Mohsa

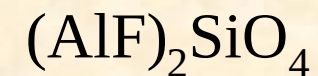
7. Kwarc

Twardość minerałów w skali Mohsa

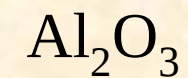
8. Topaz

Twardość minerałów w skali Mohsa

9. Korund

Twierdzość minerałów w skali Mohsa

10. Diament C

Skąły

Skąła – jest to skupisko minerałów jednorođnych lub róznorodnych, powstałych w naturalnych procesach we wnętrzu Ziemi lub na jej powierzchni.

Gdy skąła składa się góównie z jednego minerału np. wapnia, gipsu mówimy że ma **budowęjednorođną** natomiast gdy w jej skład wchodzi kilka minerałów jak np. w przypadku granitu, mówimy, że ma **budowę róznorodną czyli złożoną**.

Klasyfikacja skał

Magmowe:

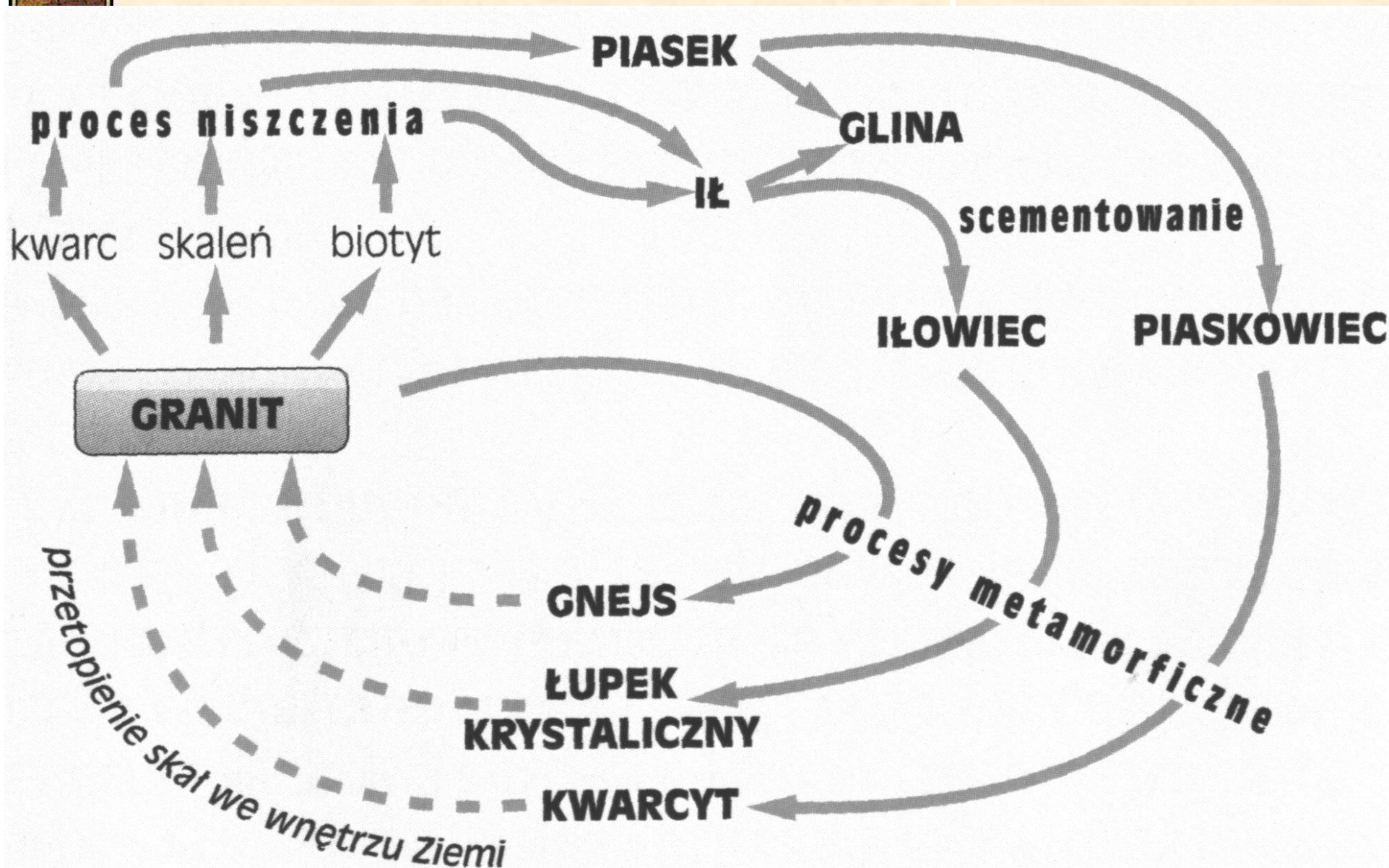
- ☐ głębinowe
- ☐ wylewne

Osadowe:

- ☐ okruchowe
- ☐ pochodzenia organicznego
- ☐ pochodzenia chemicznego

Metamorficzne

Cykl skałotwórczy

Skały magmowe

Materia zgromadzona w górnej części płaszcza Ziemi
Jest gorąca i plastyczna, a nawet płynna. Nazywamy ją magmą
Skały magmowe powstały w wyniku jej krystalizacji.

Skały magmowe dzielimy na:

Głębinowe — to skały których
stygnięcie i krystalizacja
odbywały się pod powierzchnią
Ziemi. Ponieważ proces ten zachodził
powoli, powstałe w jego wyniku
kryształy są zwykle dobrze
wykształcone i wyraźnie widoczne.
Mają budowę **jawnokrystaliczną**

Wylewne — (wulkaniczne)
powstają kiedy magma
wydostanie się na powierzchnię
Ziemi. Zastyga wtedy bardzo
szybko i dlatego kryształy nie
zdążą się wykształcić.
Mają budowę **skrytokrystaliczną**.

Przykłady skał magmowych

głębiny

Granit

Występowanie granitu

Przykłady skał magmowych

wylewne

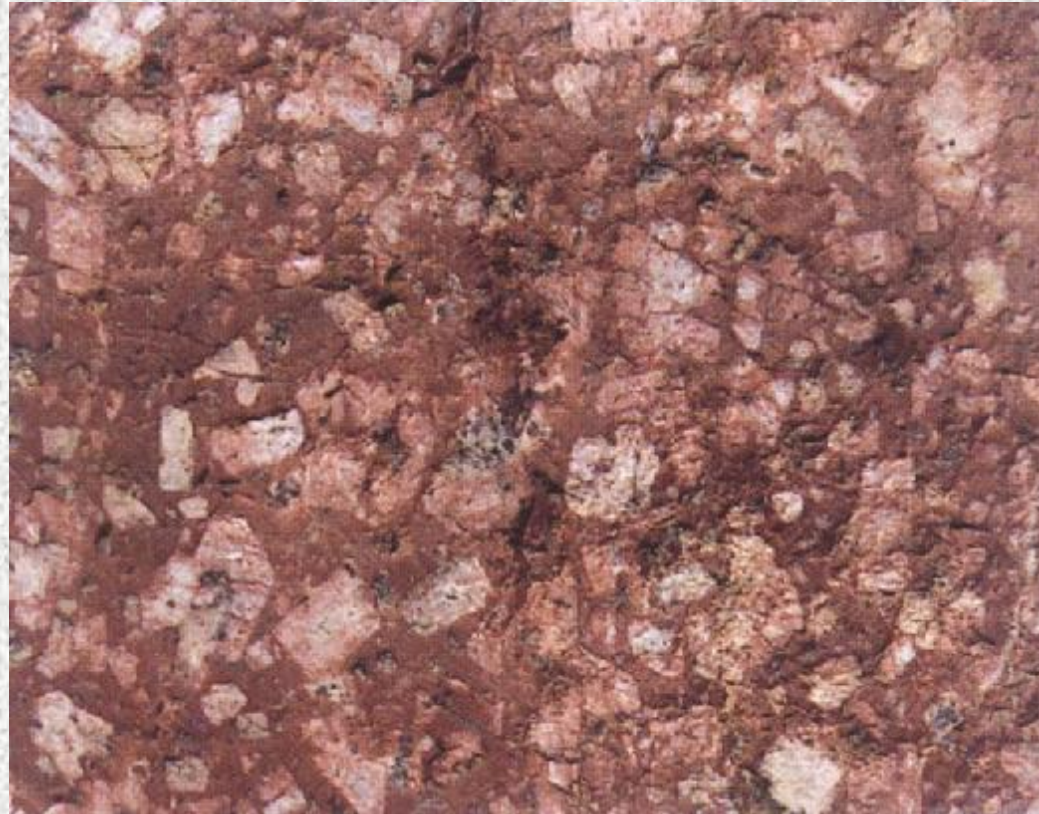

Bazalt

Występowanie bazaltu

Przykłady skał magmowych

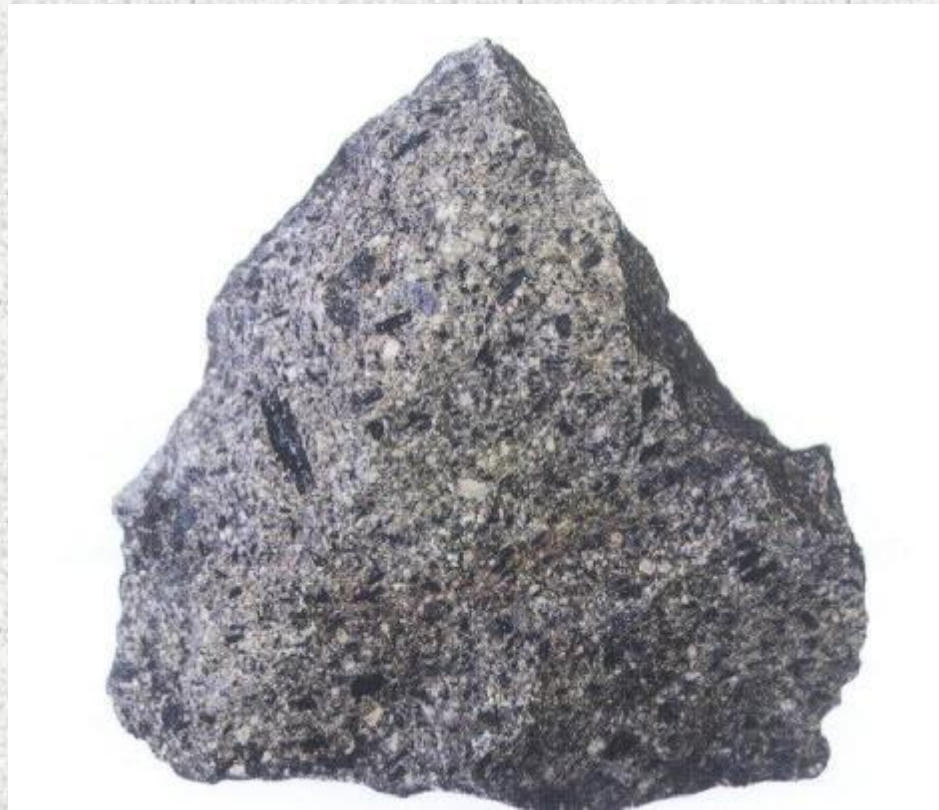
Porfir

Występowanie porfirów

Przykłady skał magmowych

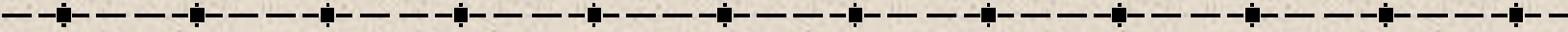
wylewne

Andezyt

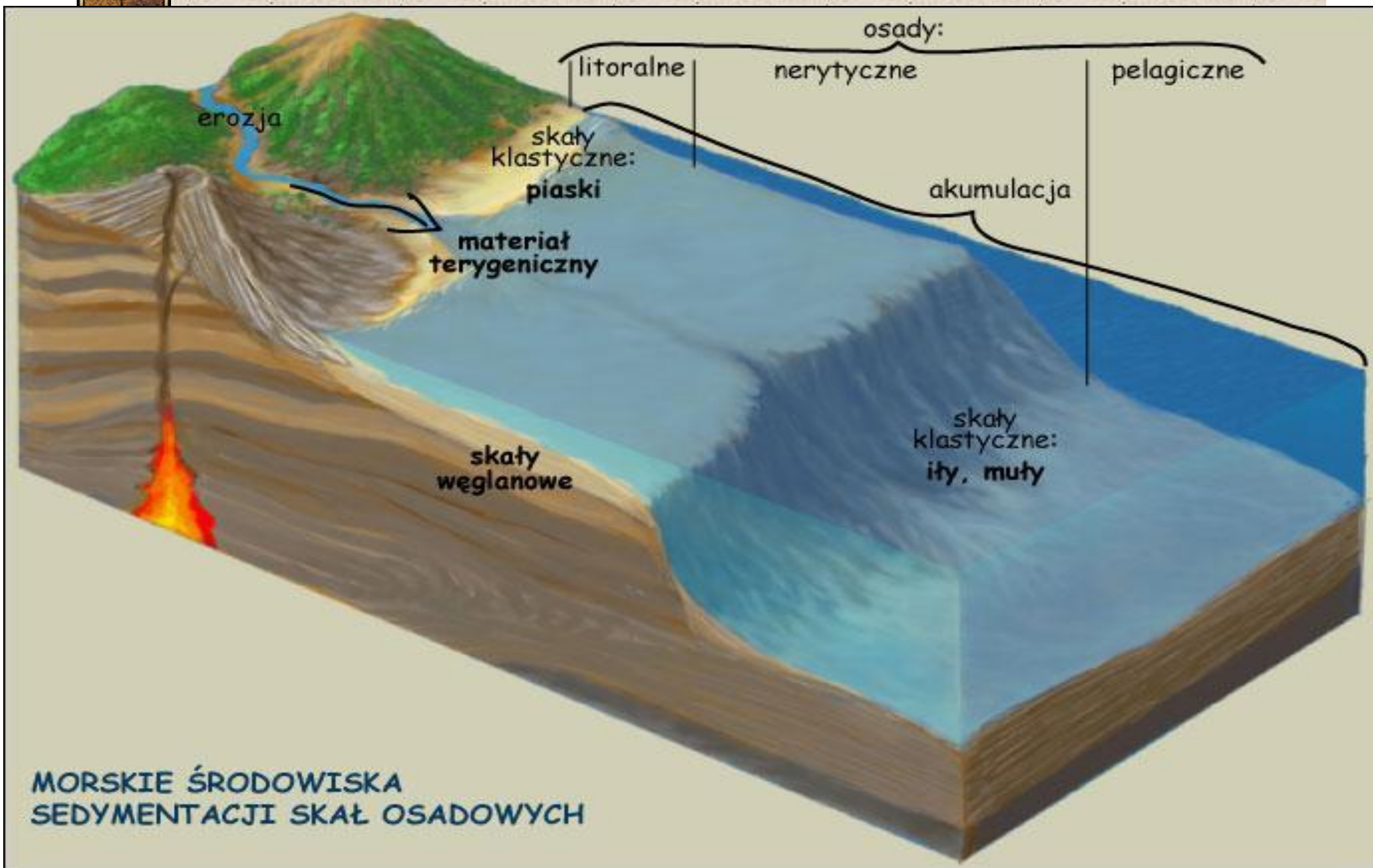
Skały osadowe

Powstają :

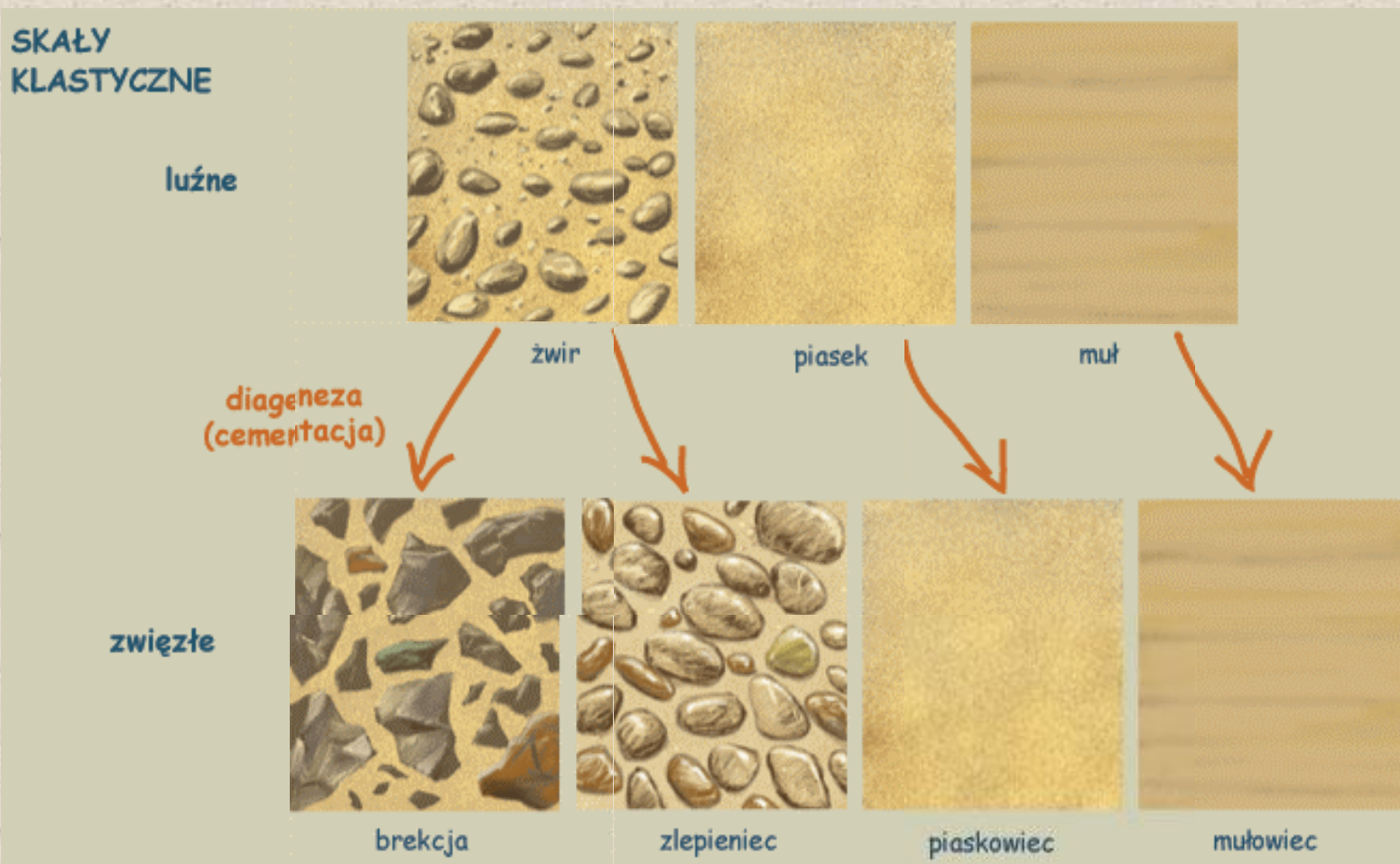
1. z okruchów innych skał (procesy wietrzenia) = **okruchowe**
2. z obumarłych roślin i zwierząt = **organiczne**
3. wytrącają się z roztworów wodnych = **chemiczne**

Przykłady skał osadowych

Przykłady skał osadowych

okruchowe

Występowanie piasków, żwirów i mulów

Występowanie piaskowców i zlepieńców

Przykłady skał osadowych

Pochodzenia organicznego

wapień

Przykłady skał osadowych

—■—■—■—■—■—■—■—■—■—■—■—■—■—
Pochodzenia organicznego

Wapień muszlowy

Przykłady skał osadowych

Pochodzenia organicznego

Kreda

Przykłady skał osadowych

Pochodzenia organicznego

Węgiel kamienny

Występowanie węgla kamiennego

Przykłady skał osadowych

Pochodzenia chemicznego

Gips

Występowanie gipsu

Przykłady skał osadowych

Pochodzenia chemicznego

Sól Kamienna

Występowanie soli kamiennej

Przykłady skał osadowych

Pochodzenia chemicznego

Siarka

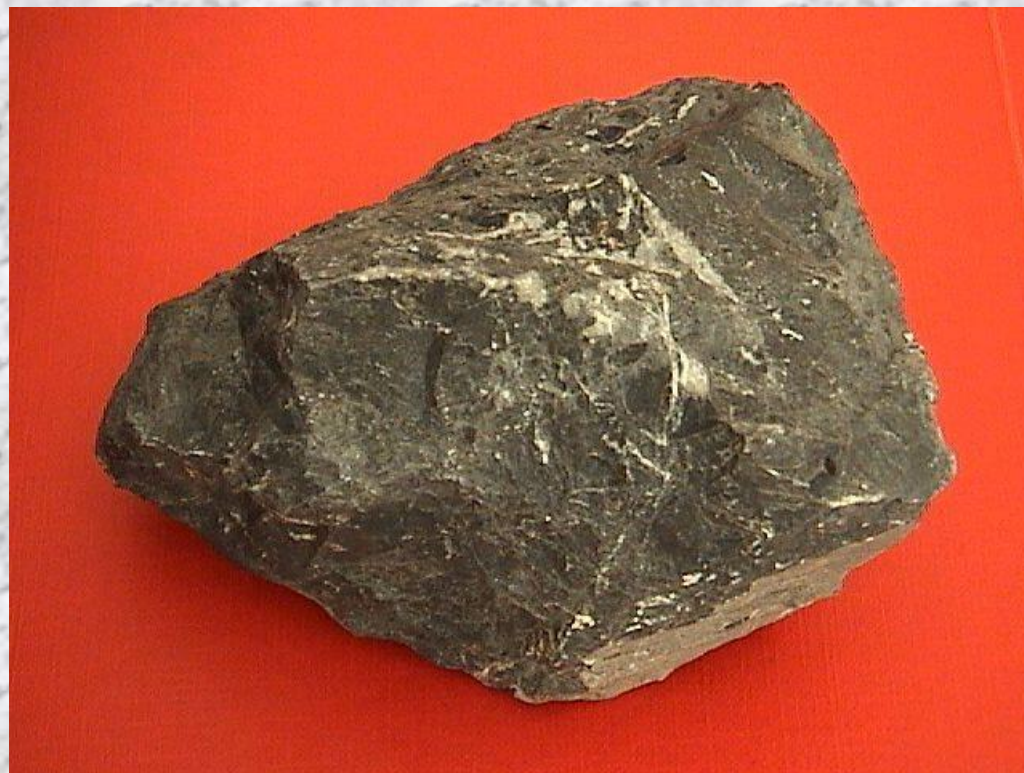
Skąły metamorficzne

Powstają ze skał magmowych lub osadowych w warunkach wysokiego ciśnienia i temperatury.

Przeobrażenie następuje gdy ukształtowane już skały pogrążają się w głębiach Ziemi - przy zderzaniu płyt (metamorfizm regionalny) lub przez kontakt z magmą lub gorącymi gazami w głębi Ziemi (metamorfizm kontaktowy).

Przykłady skał metamorficznych

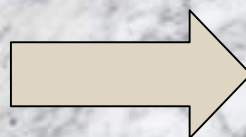

Marmur

Przykłady skał metamorficznych

wapień

metamorfoza

marmur

Występowanie marmuru

Przykłady skał metamorficznych

Gnejs

Przykłady skał metamorficznych

granit

metamorfoza

gnejs

Podsumowanie

